

Advies over het begrippenkader

1 Situering

Op 22 september vroeg de heer L. Van Den Bossche, Vlaams minister van onderwijs en ambtenarenzaken de Vlaamse Onderwijsraad bij hoogdringendheid om advies over het geheel van het begrippenkader. Het begrippenkader ontwikkeld door de overheid, vormt het uitgangspunt voor de discussie.

Gezien het grote aantal begrippen waar het hier om gaat, bleek het niet mogelijk om tegen de gestelde periode over alle begrippen een gefundeerd advies uit te brengen. In overleg met de overheid werden een aantal begrippen prioritair gesteld. De onderwijsraad brengt nu advies uit over deze eerste reeks van begrippen. Een tweede advies wordt later uitgebracht. Met uitzondering van het punt 2.6 keurde de algemene raad onderstaand advies goed op 20 oktober 1998 met 17 stemmen voor en vijf onthoudingen. Het punt 2.6 werd goedgekeurd met 15 stemmen voor en 7 onthoudingen.

2 Vervanging van het concept voor de “specifieke eindtermen” in het secundair onderwijs en het secundair onderwijs voor sociale promotie

Bij diverse gelegenheden is erop gewezen dat het huidige concept van de specifieke eindtermen zoals ingeschreven in art. 6 van de schoolpactwet vragen oproept. Onder meer de raad voor het secundair onderwijs kaartte het probleem aan in een brief van 18 juni en 2 juli 1998.

De vragen bij het concept van de specifieke eindtermen spruiten voort uit volgende overwegingen:

- Specifieke eindtermen hebben betrekking op het fundamenteel gedeelte van de opleiding in het secundair onderwijs. Dit gedeelte van de opleiding omvat voor het technisch, kunst- en beroepsonderwijs o.m. de beroepsgerichte vorming. Het is wenselijk om in het beroepsgerichte gedeelte soepel te kunnen inspelen op de nieuwste ontwikkelingen in de technologie, in het beroep en op de werkvloer. Daarom is een flexibele bekrachtingsprocedure gewenst evenals een nauwe band met de ontwikkelingen in de beroepssector.
- Het oorspronkelijke concept bepaalde dat de specifieke eindtermen per besluit zouden worden vastgelegd. Het Arbitragehof in zijn vonnis van arrest van 18 december 1996 stelde evenwel dat ook specifieke eindtermen bij decreet moeten worden vastgelegd. De diversiteit aan studierichtingen in het secundair onderwijs laat vragen rijzen bij de omvang van een dergelijke operatie.
- Ten derde blijkt dat in het beroepsgericht onderwijs een minimale formulering van kennis, vaardigheden en attitudes geenszins voldoet omdat een jongere in staat moet zijn om volwaardig te functioneren als beginnend beroepsbeoefenaar.

Op grond van deze overwegingen is op diverse terreinen gezocht naar alternatieven. De overheid suggereerde zelf om de notie basiscompetenties in te voeren in het technisch, kunst- en beroepssecundair onderwijs en schreef deze ook in het ontwerpdecreet op het on-

derwijs voor sociale promotie. In de vraag voor advies van 22 september 1998 stelt de overheid voor om daarbij onderscheid te maken tussen studierichtingen: opleidingen waarvoor er geen beroeps- en beroepsopleidingsprofielen kunnen worden gemaakt en opleidingen waarvoor er wel beroepsopleidingsprofielen kunnen worden gemaakt. Voor de eerste categorie (algemeen secundair onderwijs, een deel van het technisch en kunstsecundair onderwijs) zouden eindtermen worden geformuleerd; voor de tweede (beroepssecundair onderwijs en een deel van het technisch en kunstsecundair onderwijs) basiscompetenties.

- De raad wenste hier niet op in te gaan omdat hij vreest dat hierdoor de ongelijke maatschappelijke waardering voor het algemeen secundair onderwijs versus het technisch secundair onderwijs nog zou worden versterkt. Voor het algemeen secundair onderwijs en enkele studierichtingen uit het technisch en kunstsecundair onderwijs zouden decretaal vastgelegde eindtermen worden uitgevaardigd, voor de andere onderwijsvormen “slechts” basiscompetenties.
- De raad wenst ook niet in te gaan op een mogelijke tweedeling in het technisch en kunstsecundair onderwijs. Vooreerst is het niet mogelijk om een sluitende opdeling te maken tussen de studierichtingen waarvoor er wel en waarvoor er geen eindtermen worden uitgevaardigd. Fundamentele is de opvatting van de raad dat de beide finaliteiten doorstroming en kwalificatie in veel meer schakeringen voorkomt. Een tweedeling doet afbreuk aan de feitelijke en de wenselijke verscheidenheid in het technisch en kunstsecundair onderwijs.

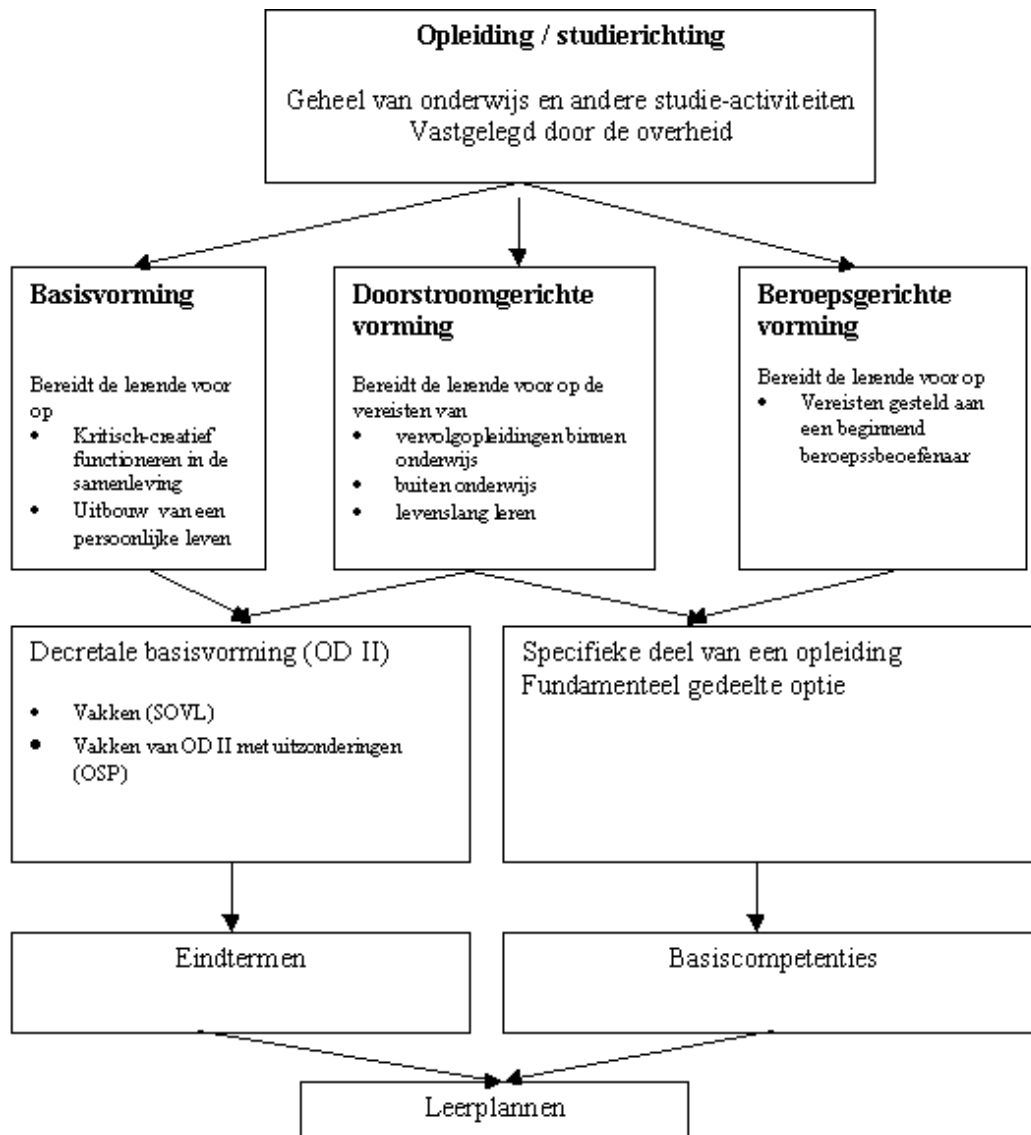
2.1 Drie componenten van een opleiding of studierichting in het secundair onderwijs en het onderwijs voor sociale promotie

De Onderwijsraad hanteert de hiernavolgende begrippen als een conceptueel kader om de eindtermen en basiscompetenties in het voltijds gewoon secundair onderwijs en het onderwijs voor sociale promotie vorm te geven. Dit conceptueel kader heeft geen betrekking op de organisatie van het onderwijs als dusdanig (vormgeving leerinhouden, bekwaamheidsbewijzen,...).

De Onderwijsraad hanteert in deze tekst de term “opleiding” als een overkoepelend begrip dat geldt voor alle onderwijsniveaus en –sectoren. Een opleiding staat in het gewoon voltijds secundair onderwijs gelijk met de term “studierichting”.

De onderwijsraad is van oordeel dat er binnen een opleiding of studierichting één of meer van de drie volgende componenten te onderscheiden zijn : de basisvorming, de doorstroomgerichte vorming en de beroepsgerichte vorming.

Hierbij geldt het schema op de volgende bladzijde:

2.2 De invulling van de notie “decretale basisvorming”

Basisvorming wordt omschreven als de kennis, vaardigheden en attitudes die lerenden in staat stellen op een kritisch-creatief wijze te functioneren in de samenleving en op de uitbouw van een persoonlijk leven. De minimale kennis, vaardigheden en attitudes verbonden met de basisvorming worden neergeschreven in eindtermen.

Vanuit het perspectief van een optimale maatschappelijke integratie en persoonlijkheidsontwikkeling is de Onderwijsraad van oordeel dat er een gemeenschappelijk pakket van minimale basisvorming bestaat die geldt voor alle lerenden.

Daarnaast zijn er gemeenschappelijke doelen verbonden aan de doorstroomgerichte vorming die gemeenschappelijk zijn voor alle lerenden van een onderwijsvorm.

De decretale basisvorming uit het onderwijsdecreet-II wordt ingekleurd vanuit beide componenten nl. de minimale bagage om te functioneren in de samenleving en als individu en een

aantal doorstroomeisen eigen aan de onderwijsvormen. Ingevolge de bepalingen van het onderwijsdecreet-II is er een verschillende invulling van de basisvorming per onderwijsvorm. Op grond hiervan zijn de eindtermen die de dienst voor onderwijsontwikkeling ontwikkelde verschillend voor de verschillende onderwijsvormen.

De Onderwijsraad erkent dat er een verscheidenheid bestaat in de mogelijkheden van jongeren van verschillende studierichtingen (“bandbreedte”). Toch wijst de raad het voorstel af om voor sommige vakken van de basisvorming in het technisch en kunstsecundair onderwijs twee pakketten eindtermen uit te schrijven. De noodzakelijke differentiatie kan het best worden verwezenlijkt op basis van het specifieke van de opleiding (zie punt 2.3).

Het voorontwerp van decreet op het onderwijs voor sociale promotie bepaalt dat de eindtermen voor het studiegebied algemene vorming de eindtermen, met uitzondering van deze die de regering aanduidt, overeenstemmen met deze van het gewoon voltijds secundair onderwijs, indien deze in het voltijds secundair onderwijs worden ingericht. In die betekenis is de decretale basisvorming (afgezien van enkele eindtermen of vakken) eveneens geldig voor het onderwijs voor sociale promotie.

2.3 De invulling van het specifieke van de opleiding

Naast de basisvorming zijn er einddoelen die voortvloeien uit de specifieke kern van een studierichting. Deze einddoelen zijn derhalve sterk gedifferentieerd, zowel met het oog op doorstroming als met het oog op de toekomstige beroepsuitoefening. In dit gedeelte is het eveneens wenselijk om leerinhouden af te stemmen op het eigen profiel van de studierichting. Dit belet evenwel niet om, waar dit verantwoord is, dezelfde basiscompetenties te formuleren over studierichtingen heen.

In de meeste afdelingen van het onderwijs voor sociale promotie is de specifieke kern van de opleiding de beroepsopleiding; in de studierichtingen in het voltijds secundair onderwijs is dat het fundamenteel gedeelte van de optie.

Om redenen hierboven geëxpliciteerd, pleit de Onderwijsraad ervoor om het fundamenteel gedeelte van de optie voor alle onderwijsvormen van het secundair onderwijs in te vullen aan de hand van basiscompetenties. Ditzelfde geldt voor het specifieke van elke afdeling in het onderwijs voor sociale promotie.

Het opleidingsprofiel omvat de eindtermen voor de basisvorming en de basiscompetenties. De eerste zijn gemeenschappelijk per onderwijsvorm; de tweede zijn afhankelijk van het specifieke deel van de opleiding (studierichting).

De basiscompetenties voor beroepsgerichte opleidingen worden afgeleid uit een of meerdere beroepsopleidingsprofielen die op hun beurt gebaseerd zijn op beroepsprofielen.

De basiscompetenties voor niet-beroepsgerichte en niet uitsluitend beroepsgerichte opleidingen worden afgeleid uit een studieprofiel dat aan de hand van einddoelen de specificiteit van een studierichting beschrijft.

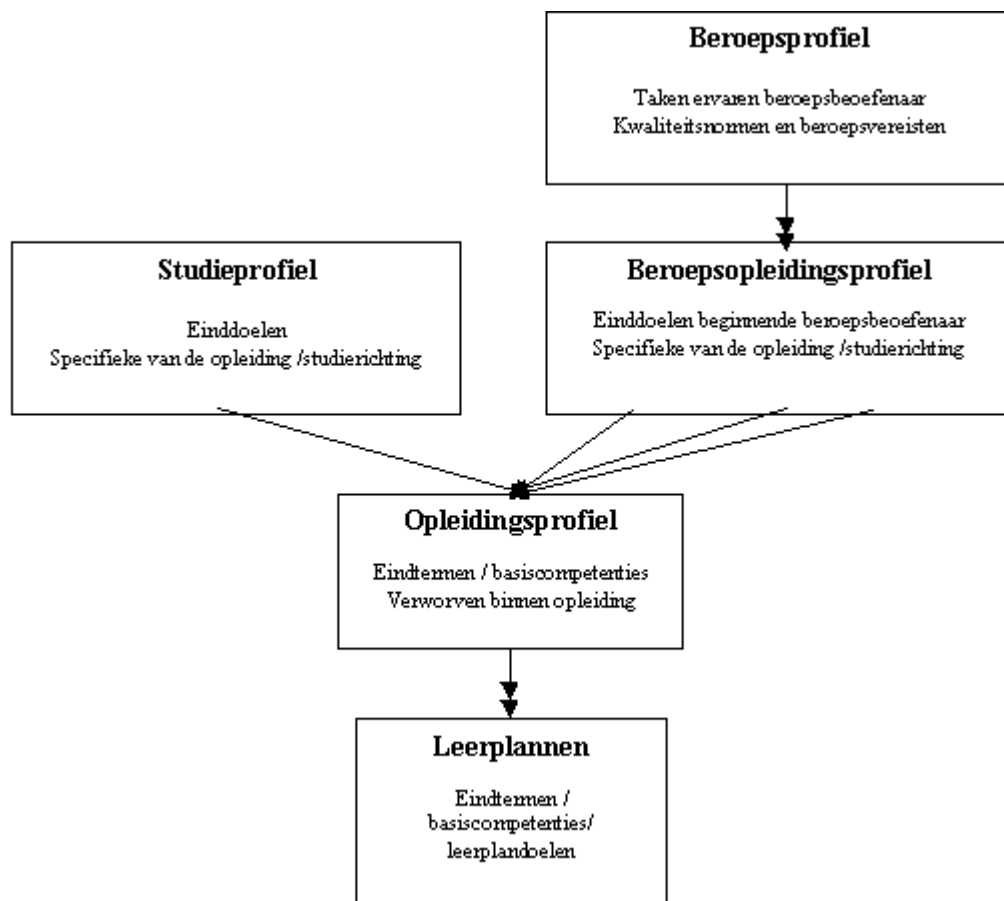
De basiscompetenties worden vastgelegd in convenants tussen de overheid en de onderwijsverstrekkers. Er is overeenstemming dat de overheid het initiatief moet nemen tot het afsluiten van de convenants. Indien er over een bepaalde convenant geen overeenstemming is tussen de verschillende partijen, moet de regering basiscompetenties bij besluit opleggen. De basiscompetenties zoals omschreven in de convenants moeten op een herkenbare manier verwerkt zijn in de leerplannen en vormen een voorwaarde voor de goedkeuring ervan. Het is zeker de bedoeling zo te bewerkstelligen dat de basiscompetenties deel uitmaken van de erkennings- en subsidiëringvoorwaarden.

De overheid bepaalt in een decreet de criteria voor het afsluiten van convenants en de criteria waaraan de basiscompetenties moeten voldoen.

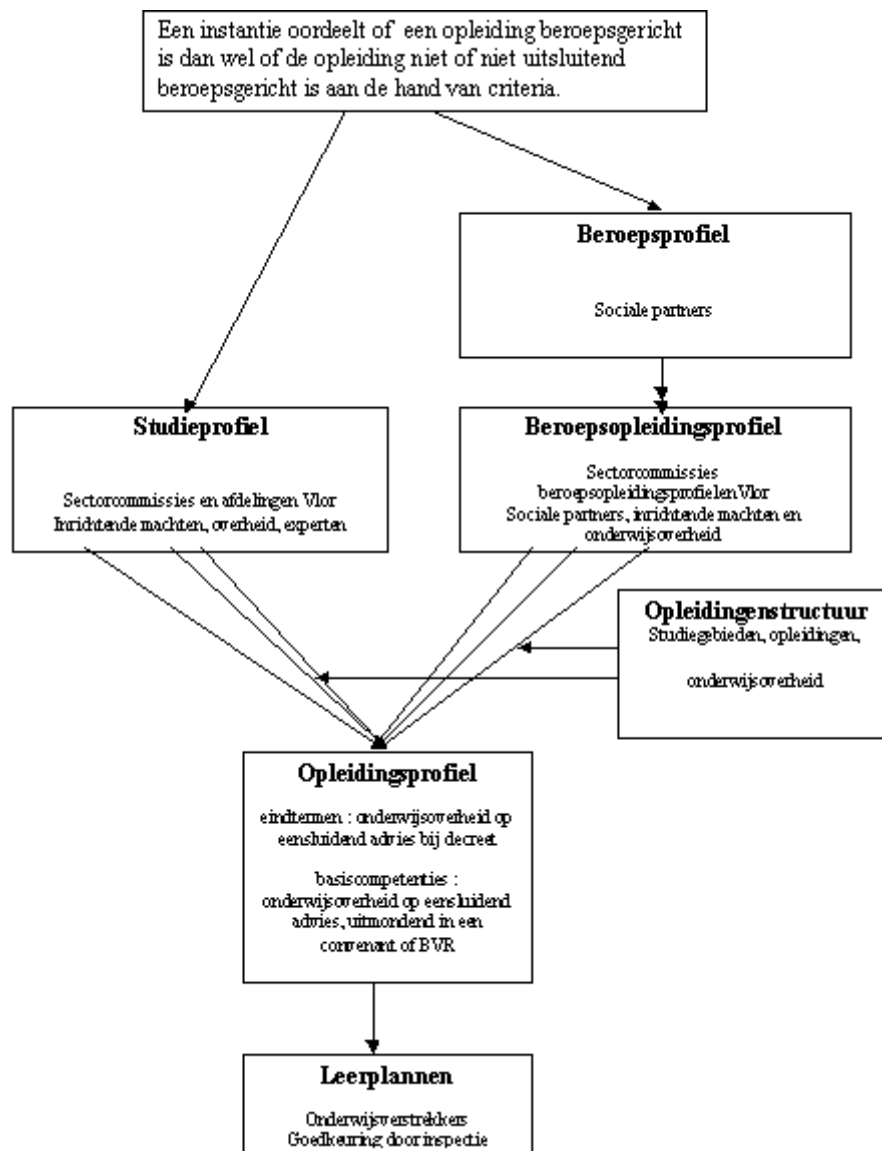
De Onderwijsraad wijst erop dat dit model juridisch verder moet worden uitgeklaard. Cruciale vragen zijn: Kan de overheid de bepaling van basiscompetenties die gevolgen hebben voor

erkenning en financiering van onderwijsinstellingen, overlaten aan derden zonder decretale bekrachtiging? Wie zijn de contractanten? Kunnen de ARGO en de representatieve verenigingen van inrichtende machten zich verbinden voor de lokale inrichtende machten-schoolbesturen? Wat zijn de gevolgen als één van de partijen het convenant weigert goed te keuren?

De instrumenten die gehanteerd worden om het specifieke gedeelte van een opleiding in de vullen, kunnen als volgt worden geschematiseerd:

2.4 Afbakening van de diverse verantwoordelijkheden

Een onafhankelijke instantie bepaalt aan de hand van criteria en volgens een vooraf afgesproken procedure welke studierichtingen uitsluitend beroepsgericht zijn (en waarvoor er een beroeps(opleidings)profiel wordt ontwikkeld en welke studierichtingen niet of niet uitsluitend beroepsgericht zijn en waarvoor er een studieprofiel wordt ontwikkeld. In een aantal studierichtingen zullen tegelijk studieprofielen en beroepsopleidingsprofielen noodzakelijk zijn.

De beroepsprofielen en beroepsopleidingsprofielen worden ontwikkeld zoals afgesproken in de koepelcommissie van de algemene raad.

Studieprofielen worden ontwikkeld door commissies waarin de onderwijsgeledingen en de overheid vertegenwoordigd zijn. Het is wenselijk dat ook andere maatschappelijke groepen bij dit gesprek betrokken worden. Het is in dit stadium nog niet uitgemaakt wie dat zijn. Of dit uitsluitend vanuit de doorstroming naar het hoger onderwijs moet worden beoordeeld is nog geen uitgemaakte zaak.

Voor de goedkeuring van eindtermen blijft de huidige decretale procedure gelden. Naar analogie stelt de raad voor dat de overheid basiscompetenties voorstelt. Over deze voor-

stellen brengt de onderwijsraad een advies uit. Dit garandeert de betrokkenheid van diverse geledingen zoals de sociale partners bij de totstandkoming van basiscompetenties. De basiscompetenties worden eensluidend het advies vastgelegd in een convenant tussen de onderwijsverstrekkers en de overheid. Indien er geen overeenstemming is, legt de overheid basiscompetenties op.

2.5 Certificering 1

De Onderwijsraad stelt dat het hiernavolgend schema geldt voor het onderwijs voor sociale promotie. Uitgangspunt is echter wel de gelijkwaardigheid van de certificering van het onderwijs voor sociale promotie en het gewoon voltijds secundair onderwijs. In deze context dient ook de gelijkwaardigheid van het buitengewoon secundair onderwijs gesitueerd. De implicaties van het hier voorgestelde voor het voltijds secundair onderwijs dienen verder onderzocht en zullen in de loop van dit jaar nog verduidelijkt moeten worden. Mechanismen om gelijkwaardigheid te bepalen post factum zijn een minimumvereiste.

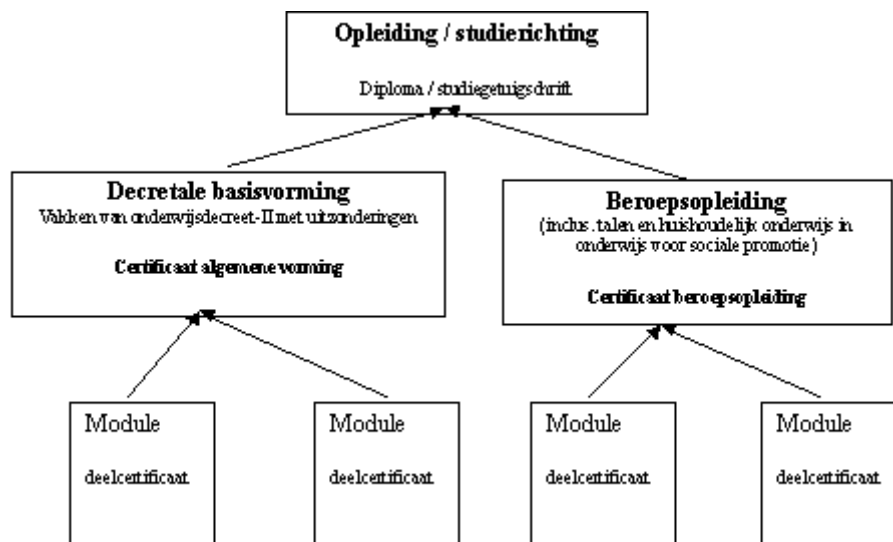
Bij de uitwerking worden volgende uitgangspunten gehanteerd:

een diploma of studiegetuigschrift hebben betrekking op zowel de decretale basisvorming als op de beroepsopleiding. Om een diploma of studiegetuigschrift te krijgen moeten beide componenten aanwezig zijn.

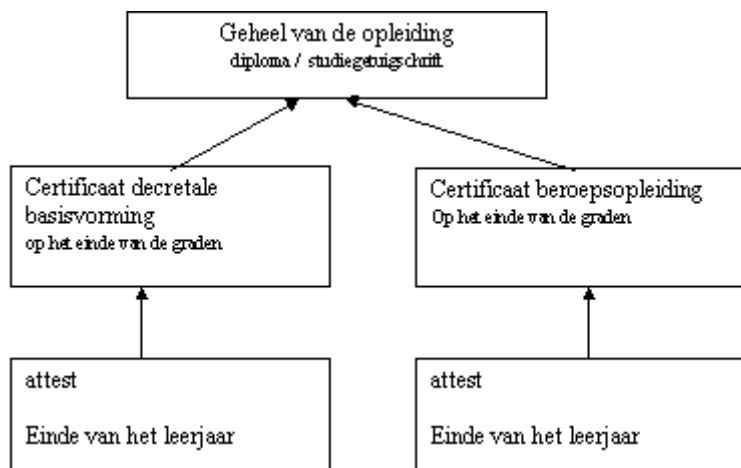
Een certificaat bekrachtigt het einde van een graad en heeft betrekking hetzij op de decretale basisvorming, hetzij op de beroepsopleiding.

In het modulair stelsel bekroont een deelcertificaat een module; in het lineair onderwijs wordt op het einde van een leerjaar een attest uitgereikt.

Schema certificering modulair onderwijs:

Certificering lineair stelsel:

2.6 Vakoverschrijdende thema's

De Onderwijsraad stelt vast dat de vakoverschrijdende thema's geen deel uitmaken van het begrippenkader dat de DVO opstelde. Toch is het wenselijk dat deze notie juridisch omschreven wordt. Centraal is hier de wijze van controleren en de manier waarop scholen werken met de vakoverschrijdende thema's.

De thema's worden opgesplitst in subthema's. Het decreet omschrijft voor elk subthema de inhoud, de vaardigheden en de attitudes. De vaardigheden en de attitudes worden geformuleerd in termen van de inspanningsverplichting van de school en dus niet in termen van leerlingengedrag.

De notie "vakoverschrijdende thema" moet voor het voltijds secundair onderwijs decretaal worden ingeschreven in de schoolpactwet. Voor het onderwijs voor sociale promotie bepaalt art. 12 van het voorontwerp dat in het studiegebied algemene vorming de eindtermen, met uitzondering van deze die de regering aanduidt, van de overeenstemmende opleiding in het voltijds secundair onderwijs gelden. Voor het studiegebied algemene vorming is het wenselijk om evenzeer vakoverschrijdende thema's te bepalen onder meer op het vlak van "leren leren" en sociale vaardigheden.

Vakoverschrijdende thema's zijn thema's die niet behoren tot een vakgebied maar onder meer door middel van meerdere vakken of onderwijsprojecten of op andere wijzen kunnen worden gerealiseerd. De scholen zullen de realisatie van deze thema's bij de leerlingen nastreven. De school zal aantonen dat zij met een eigen planning aan de vakoverschrijdende thema's werkt. Om dit te beoordelen zal de inspectie rekening houden met volgende criteria :

- de school heeft een expliciete visie op de vakoverschrijdende thema's
- deze visie staat neergeschreven
- de leraars zijn vertrouwd met deze visie
- alle participanten zijn ingelicht over deze visie

De controle door de inspectie kan gebeuren tijdens het doorlopen van de graad door de leerlingen. De effecten ervan op de leerlingen maken geen deel uit van de doorlichting.

Kernbegrippen

De Onderwijsraad geeft de begrippen hier weer in alfabetische volgorde.

De Onderwijsraad baseert zich bij deze omschrijvingen op een ontwerp dat binnen de overheid werd ontwikkeld. Bij essentiële aanpassingen wordt in cursief een verantwoording gegeven.

2.7 Attest

Toepassingsgebied: onderwijs voor sociale promotie.

Een studiebewijs dat door het schoolbestuur van een erkende school of centrum wordt uitgereikt aan regelmatige leerlingen op het einde van een leerjaar in het lineair stelsel.

2.8 Basiscompetenties

Toepassingsgebied: voltijds en deeltijds secundair onderwijs en het onderwijs voor sociale promotie.

Vaardigheden, kennis en attitudes die via het specifieke van een opleiding verworven worden en die op initiatief van de overheid en in overleg met de onderwijsverstrekkers opgevoerd worden, in voorkomend geval afgeleid zijn van een of meer beroepsopleidingsprofielen.

2.9 Basisvorming

Toepassingsgebied: basisonderwijs, secundair onderwijs, onderwijs voor sociale promotie.

Een component van een opleiding dat een lerende in staat stelt op een kritisch-creatieve wijze te functioneren in de samenleving en een persoonlijke leven uit te bouwen.

De Onderwijsraad aanvaardde eerder, onder meer in het kader van de discussies over de eindtermen voor de eerste graad van het secundair onderwijs, een brede invulling van het begrip basisvorming.

2.10 Beroepsopleiding

Toepassingsgebied: voltijds en deeltijds secundair onderwijs, onderwijs voor sociale promotie.

De beroepsopleiding is een samenhangend geheel van beroepsgerichte en doorstroomgerichte opleidingsactiviteiten die gebaseerd zijn op een of meer beroepsopleidingsprofielen en waaruit basiscompetenties worden afgeleid.

2.11 Beroepsgerichte vorming

Toepassingsgebied: voltijds en deeltijds secundair onderwijs en het onderwijs voor sociale promotie.

Een component van een opleiding dat tot doel heeft de lerende voor te bereiden op de vereisten gesteld aan een beginnend beroepsbeoefenaar.

De onderwijsraad verkiest de term “beroepsgerichte vorming” boven “beroepsopleiding” aangezien de term “opleiding” in het begrippenkader gehanteerd wordt als globale term. Binnen een opleiding zijn drie verschillende vormingselementen te onderscheiden. Parallellisme met de andere elementen is wenselijk.

Een verwijzing naar de certificering is hier niet wenselijk aangezien een certificaat voor de beroepsopleiding zal worden uitgereikt in het onderwijs voor sociale promotie, het modulair

onderwijs en het deeltijds onderwijs. Een afzonderlijke certificering voor de beroepsgerichte vorming in het secundair onderwijs dat lineair wordt aangeboden is nog niet besproken.

2.12 Beroepsopleidingsprofiel

Toepassingsgebied: beroepsgerichte opleidingen.

Een geordende opsomming van einddoelen voor de beginnende beroepsbeoefenaar met inbegrip van de doorstroomgerichte vorming die gebaseerd is op het beroepsprofiel.

2.13 Beroepsprofiel

Toepassingsgebied: beroepsgerichte opleidingen.

Een geordende opsomming van taken die door de ervaren beroepsbeoefenaar worden uitgevoerd en van de kwaliteitsnormen en beroepsvereisten die daarvoor gelden.

2.14 Certificaat

Toepassingsgebied: modulair onderwijs voor sociale promotie.

Een bewijs uitgereikt door een door de Vlaamse gemeenschap erkende school/centrum waarmee wordt vastgesteld dat iemand met goed gevolg de beroepsgerichte vorming of de decretale basisvorming heeft doorlopen 2. Een certificaat wordt uitgereikt op het einde van de tweede en van de derde graad.

De erkenning door de Vlaamse gemeenschap slaat op de school en niet op de diploma's, studiebewijzen enz.

2.15 Deelcertificaat

Toepassingsgebied: modulair onderwijs voor sociale promotie.

Een bewijs uitgereikt door een door de Vlaamse gemeenschap erkende school/centrum waarmee wordt vastgesteld dat iemand met goed gevolg een module heeft doorlopen 3. Een deelcertificaat heeft ofwel betrekking op de decretale basisvorming/algemene vorming of op de beroepsopleiding.

De erkenning door de Vlaamse gemeenschap slaat op de school en niet op de diploma's, studiebewijzen enz.

2 In het voorontwerp van decreet op het onderwijs voor sociale promotie wordt certificaat omschreven als "een door de Vlaamse gemeenschap erkend bewijs waarmee wordt vastgesteld dat iemand met goed gevolg een beroepsopleiding heeft doorlopen.

3 In het voorontwerp van decreet op het onderwijs voor sociale promotie wordt deelcertificaat omschreven als "een door de Vlaamse gemeenschap erkend bewijs waarmee wordt vastgesteld dat iemand met goed gevolg een module of een leerjaar heeft doorlopen.

2.16 Diploma

Toepassingsgebied: voltijds secundair onderwijs, onderwijs voor sociale promotie, hoger onderwijs.

Een door de Vlaamse Gemeenschap erkend studiebewijs waarmee wordt vastgesteld dat iemand in het hoger onderwijs met goed gevolg het volledige programma van een opleiding heeft doorlopen; in het secundair onderwijs met goed gevolg de leerdoelen verworven heeft die betrekking hebben een of meer van de vormingscomponenten; in het onderwijs voor sociale promotie gaat het om de algemene vorming en de beroepsopleiding 4.

Er is een inconsequentie met de omschrijving van opleiding doordat opleiding omschreven is als een of meer onderdelen. In die betekenis zou er een diploma kunnen worden uitgereikt zonder dat de basisvorming is bereikt.

2.17 Doorstroomgerichte vorming

Toepassingsgebied: basisonderwijs, secundair onderwijs en onderwijs voor sociale promotie. Een component van een opleiding dat tot doel heeft een lerende voor te bereiden op de vereisten van vervolgoopleidingen binnen het onderwijs, buiten het onderwijs en de vereisten van levenslang leren. Een doorstroomcomponent krijgt een neerslag zowel in eindtermen als in basiscompetenties.

De Onderwijsraad maakt een onderscheid tussen de overgang binnen het secundair onderwijs naar een hogere graad en andere vormen van doorstroming. Doorstroomgerichte vorming leidt tot het formuleren van zowel eindtermen voor de basisvorming als basiscompetenties voor het specifiek gedeelte.

2.18 Eenheid

Toepassingsgebied: voltijds en deeltijds secundair onderwijs, onderwijs voor sociale promotie.

Een deel van een module, met name een samenhangend geheel van leerdoelen gericht op de realisatie van eindtermen / basiscompetenties 5.

2.19 Einddoelen

Toepassingsgebied: secundair onderwijs, onderwijs voor sociale promotie.

Vaardigheden met ondersteunende kennis en attitudes zoals beschreven in het beroepsopleidingsprofiel of het studieprofiel

De Onderwijsraad gaat akkoord met deze omschrijving als een verduidelijking van termen gebruikt in de definitie van beroepsopleidingsprofiel. Wel wijst de onderwijsraad erop dat de term "einddoelen" in de gangbare onderwijsterminologie een ruimere betekenis heeft.

4 In het voorontwerp van decreet op het onderwijs voor sociale promotie wordt diploma omschreven als "een door de Vlaamse gemeenschap erkend studiebewijs waarmee wordt vastgesteld dat iemand in het hoger onderwijs met goed gevolg het volledige programma van een opleiding heeft doorlopen; in het secundair onderwijs met goed gevolg een programma heeft doorlopen dat overeenstemt met een volledige opleiding van het voltijds secundair onderwijs.

5 In het voorontwerp van decreet op het onderwijs voor sociale promotie wordt eenheid omschreven als "een deel van een module, met name een samenhangend geheel van leerdoelen, gericht op de realisatie van eindtermen / basiscompetenties.

2.20 Eindtermen

Toepassingsgebied: basisonderwijs, secundair onderwijs, onderwijs voor sociale promotie. Eindtermen zijn minimumdoelen die de overheid noodzakelijk en bereikbaar acht voor een bepaalde leerlingengroep / cursistengroep in Vlaanderen. Eindtermen zijn enerzijds een minimum aan kennis, inzichten en vaardigheden die alle leerlingen / cursisten van de leerlingengroep / cursistengroep verwerven tijdens het leerproces en anderzijds een minimum aan attitudes die de school / het centrum nastreeft bij de leerlingen / cursisten. De eindtermen worden vastgelegd per graad en per onderwijsvorm.

Er zijn vakgebonden en vakoverschrijdende eindtermen. Vakgebonden eindtermen dienen door de school / het centrum ten aanzien van de leerlingen / cursisten te worden bereikt. Vakoverschrijdende eindtermen zijn minimumdoelen die niet specifiek behoren tot een vakgebied, maar onder meer door middel van meerdere vakken of onderwijsprojecten kunnen worden gerealiseerd; zij dienen enkel te worden nagestreefd. Attitudinale eindtermen dienen te worden nagestreefd.

2.21 Leerdoel

Toepassingsgebied: basisonderwijs, secundair onderwijs, onderwijs voor sociale promotie. Concretisering van een eindterm en / of basiscompetentie die in een deel van een didactisch proces kan worden gerealiseerd.

2.22 Leerlingen-/ cursistenpopulatie

Toepassingsgebied: basisonderwijs, secundair onderwijs, onderwijs voor sociale promotie. De leerlingen / cursisten voor wie de eindtermen, ontwikkelingsdoelen, basiscompetenties en vakoverschrijdende thema's bedoeld zijn. De notie leerlingenpopulatie/cursistenpopulatie heeft geen enkel verband met de kwaliteitsbeoordeling van een afzonderlijke school/centrum door de inspectie.

De Onderwijsraad vindt een verwijzing naar niveau of graad niet wenselijk omdat de leerlingenpopulatie kan variëren naargelang van onderwijsniveaus, onderwijsvormen, graden, studierichtingen, opleidingsvormen, ...

Het moet eveneens duidelijk zijn dat leerlingenpopulatie enkel relevant is als referentiegroep bij de ontwikkeling en beoordeling van eindtermen.

2.23 Module

Toepassingsgebied: voltijds en deeltijds secundair onderwijs, onderwijs voor sociale promotie.

Het kleinste deel van een opleiding dat basiscompetenties en eventueel ook eindtermen omvat.

2.24 Opleiding

Toepassingsgebied: voltijds en deeltijds secundair onderwijs, onderwijs voor sociale promotie.

Een geheel van onderwijs- en andere studie-activiteiten vastgesteld door de overheid, bestaande uit één of meer van volgende componenten: basisvorming, doorstroomgerichte en beroepsgerichte vorming.

In het voltijds secundair onderwijs is “studierichting” een synoniem voor “opleiding”.

2.25 Opleidingsprofiel

Toepassingsgebied: secundair onderwijs, onderwijs voor sociale promotie.

Een geordende opsomming van eindtermen en basiscompetenties die binnen een opleiding verworven worden.

2.26 Optie

Toepassingsgebied: voltijds en deeltijds secundair onderwijs.

Een leervak of een groep leervakken die in de tweede, de derde en de vierde graad het karakteristieke van de opleiding bepalen. Een optie bestaat uit het fundamenteel gedeelte dat de studierichting bepaalt en eventueel het complementair gedeelte.

2.27 Optie

Toepassingsgebied: onderwijs voor sociale promotie.

Een differentiatie binnen een opleiding die leidt tot een specifiek geheel van kennis, vaardigheden en attitudes, met afzonderlijke vermelding op een officieel studiebewijs.

Hierbij gebruiken we de omschrijving zoals aangepast in de besprekingen over het voorontwerp van decreet op het onderwijs voor sociale promotie.

2.28 Studiegetuigschrift

Toepassingsgebied: onderwijs voor sociale promotie.

Document door het schoolbestuur van een erkende school of een centrale examencommissie uitgereikt aan regelmatige leerlingen als ze de einddoelen voor de decretale basisvorming en de beroepsopleiding hebben gehaald.

2.29 Studieprofiel

Toepassingsgebied: secundair onderwijs, onderwijs voor sociale promotie.

Een geordende opsomming van einddoelen die het specifieke van een niet-beroepsgerichte of niet uitsluitend beroepsgerichte opleiding omschrijven.

2.30 Vak

Toepassingsgebied: voltijds en deeltijds secundair onderwijs, onderwijs voor sociale promotie.

Een door het onderwijs erkend en geordend geheel van kennis, vaardigheden en attitudes met betrekking tot eenzelfde materie (een algemeen erkende wetenschap, een taal, een specifieke techniek).

2.31 Vakoverschrijdende thema's

Toepassingsgebied: secundair onderwijs van de tweede en de derde graad, onderwijs voor sociale promotie.

Vakoverschrijdende thema's zijn thema's die niet behoren tot een vakgebied maar onder meer door middel van meerdere vakken of onderwijsprojecten of op andere wijzen kunnen worden gerealiseerd. De scholen streven de realisatie van deze thema's na bij de leerlingen.

administrateur-generaal: Jacques Perquy
voorzitter: Louis Van Beneden